

Ondersteuningsstructuur voor implementatie van digitale zorg in ontwikkeling

Het huidige zorgsysteem staat onder druk en vraagt om een transformatie naar passende hybride zorg. Dat betekent een combinatie van fysieke zorg waar het moet en digitale zorg waar het past. Vanaf 2023 is een ondersteuningsstructuur beschikbaar die handvatten biedt voor het realiseren van deze transformatie. Deze ondersteuningsstructuur wordt in 2022 gereed gemaakt voor gebruik.

Waarom een ondersteuningsstructuur?

(koepel)Organisaties hebben in 2021 het signaal afgegeven dat de ondersteuning op implementatie van digitale zorg onoverzichtelijk was. Daarbij werd duidelijk dat, in plaats van een versnelling door de COVID-19 pandemie, er eerder een stagnatie leek in gebruik van digitale zorg. Op basis van deze signalen is er een inventarisatie gestart die bevestigde dat de huidige ondersteuning op digitale zorg versnipperd is. Daarnaast heeft de ondersteuning nog niet tot de gewenste versnelling van implementatie van digitale zorg geleid. Op basis van de inventarisatie is de basis gelegd voor een gestructureerde ondersteuningsstructuur, geïnitieerd door VWS en ZonMw, voor meer samenhang op de implementatie en opschaling van digitale en hybride zorg.

Uitgangspunt van de ondersteuningsstructuur is dat het zorgsysteem niet langer houdbaar is qua toegankelijkheid en organiseerbaarheid. Problemen, zoals veelheid aan schotten, tussen wal en schip vallen van kwetsbare groepen, bekostigingssystematiek digitale zorg dat nog niet passend is en vooral arbeidsmarktproblematiek, worden steeds groter en versterken elkaar. Continuïteit en kwaliteit van zorg staan onder druk. Daarbij is de huidige verandering in de zorg extreem ongunstig. De toenemende complexiteit en verdere overbelasting van het zorgveld zorgen voor onrust. De huidige digitale samenleving met veranderende behoeftes vraagt om nieuwe vormen van digitale/hybride zorg. Daarbij kan digitale zorg een hulpmiddel zijn bij het oplossen van bovenstaande problemen. Samenvattend: de transformatie naar passende hybride zorg (de combinatie tussen fysieke zorg waar het moet en digitale zorg waar het past) is onontkoombaar.

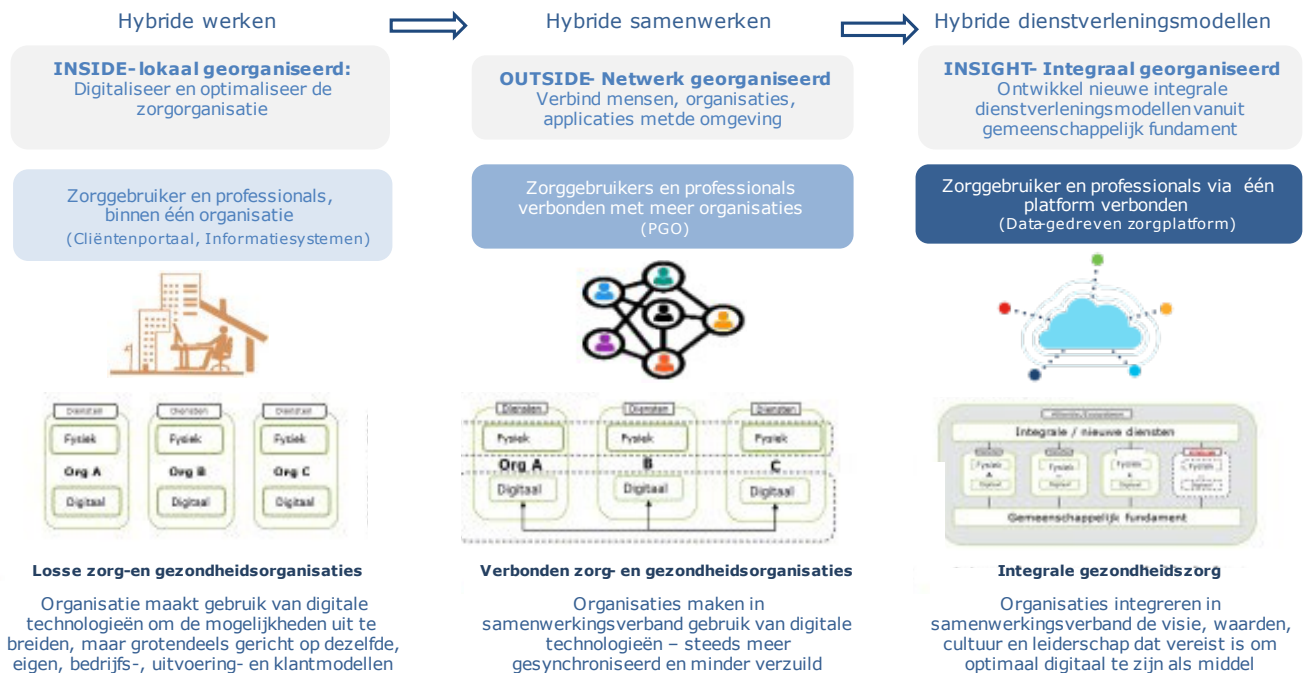
Welke fasen van hybride zorg zijn er?

Organisaties bevinden zich in verschillende fasen van hybride zorg:

- Hybride werken- lokaal georganiseerd: de organisatie maakt gebruik van digitale technologieën om de mogelijkheden uit te breiden, maar zijn nog grotendeels gericht op dezelfde, eigen, bedrijfs-, uitvoering- en klantmodellen.
- Hybride samenwerken – netwerk georganiseerd: Organisaties maken in samenwerkingsverband gebruik van digitale technologieën – steeds meer gesynchroniseerd en minder verzuild.
- Hybride dienstverleningsmodellen – integraal georganiseerd: Organisaties integreren in samenwerkingsverband de visie, waarden, cultuur en leiderschap dat vereist is om optimaal digitaal te zijn als middel

De transformatie naar passende hybride zorg verloopt stapsgewijs en is maatwerk: van hybride werken naar hybride samenwerken en tot slot naar hybride dienstverleningsmodellen.

Transformatie naar digitale/hybride zorg verloopt in fasen en maakt hybride dienstverleningsmodellen mogelijk

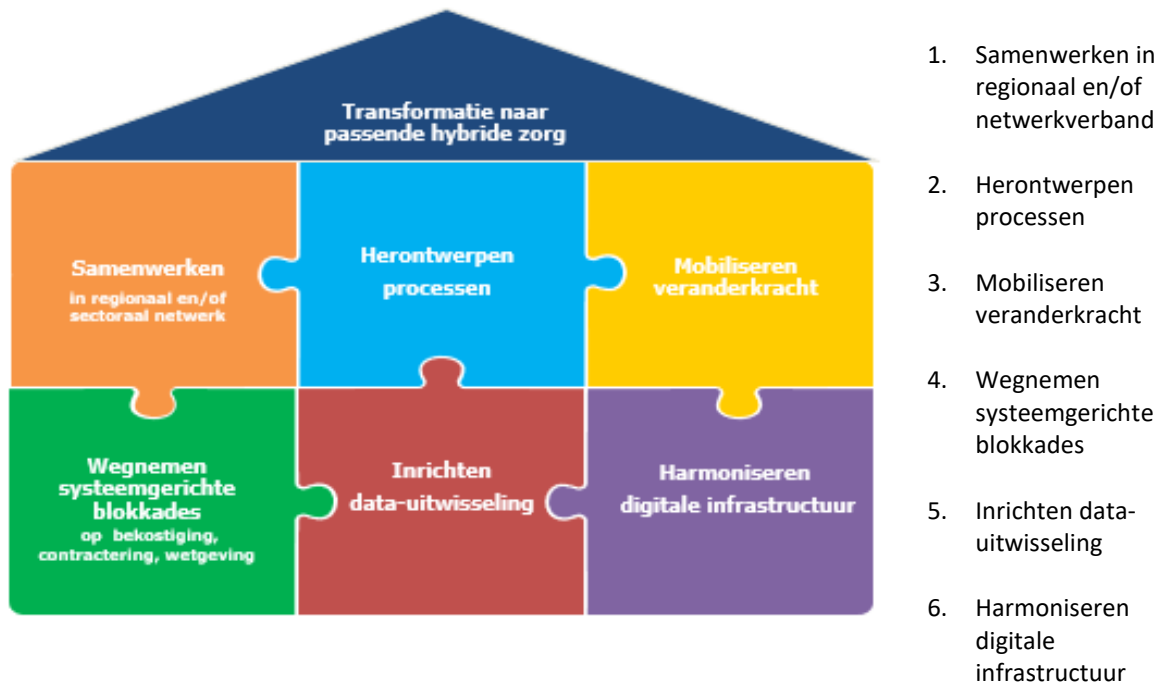

Hoe is de nieuwe ondersteuningsstructuur opgebouwd?

Vanuit de eerder vermelde inventarisatie kwamen een zestal belangrijke belemmeringen naar voren die uiteindelijk zijn vertaald naar de zes bouwblokken van de ondersteuningsstructuur. Dit zijn de volgende zes belemmeringen:

1. Transformatie vraagt verleggen focus van eigen organisatie naar samenwerking met andere organisaties. En werken volgens 'Proudly copied from'
2. Herontwerpen hybride zorgprocessen op alle niveaus in huidige context van overbelasting zorg is niet eenvoudig
3. Stimuleren Veranderkracht van zorggebruiker en professional vraagt continue aandacht
4. Nieuwe hybride dienstverlening en regionale samenwerking vraagt om nieuwe, domeinoverstijgende, financieringsstructuren en contractering
5. Hybride zorg is data gedreven en vereist afspraken over interoperabiliteit
6. Voor samenwerking is uniforme registratie vanuit gemeenschappelijk data fundament cruciaal

Deze belemmeringen zijn vertaald naar de zes bouwblokken van de ondersteuningsstructuur. Een integrale aanpak op deze zes bouwblokken is cruciaal voor het realiseren van de transformatie naar passende hybride zorg.

Welke handvatten zijn momenteel in ontwikkeling?

We werken aan drie handvatten, voor het zorgveld en de overheid, om deze transformatie te realiseren. Dit zijn de volgende drie:

- Het zorgveld en de overheid kunnen de structuur van de zes bouwblokken inzetten als een 'analysetool' die integraal inzicht geeft op de stagnaties in de transformatie
- We werken aan een wegwijzer die een samenhangend overzicht biedt in ondersteuningsopties op stagnatie op de zes bouwblokken
- We onderzoeken de opties voor een actieprogramma om concrete vervolgstappen te zetten

De drie handvatten voor ondersteuning worden samen met vertegenwoordigers van die akkoorden en programma's verder uitgewerkt in een actiegericht instrumentarium voor veldpartijen en overheid. Deze akkoorden en programma's zijn 'Integraal Zorg Akkoord', 'WoZo' (wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen), 'Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg', 'De Juiste Zorg op de Juiste Plek', 'Elektronische gegevensuitwisseling in de zorg' en 'Duurzame Zorg'.